

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **JUDr. Z. B.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 4. 2019, č. j. KUOK 41846/2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 2. 7. 2020, č. j. 72 A 15/2019 – 21,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 2. 7. 2020, č. j. 72 A 15/2019 – 21, **se zrušuje**.
- II. Rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 17. 4. 2019, č. j. KUOK 41846/2019, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** uhradit žalobci náhradu nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti ve výši **8900 Kč**, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k jeho rukám.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 17. 4. 2019, č. j. KUOK 41846/2019 (dále jen „napadené rozhodnutí“), bylo zamítnuto žalobcovo odvolání a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Šternberk (dále jen „prvostupňový správní orgán“) ze dne 21. 2. 2019, č. j. MEST 16077/2019, kterým byl žalobce uznán odpovědným za spáchání přestupku podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, v rozhodném znění (dále jen „zákon o silničním provozu“).

Toho se měl dopustit tím, že jako provozovatel vozidla registrační značky X nezajistil, aby při užití vozidla byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích podle § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu, neboť dne 27. 10. 2018 v 14.40 hodin nezjištěný řidič při jízdě v obci Šternberk na ulici Jívavská, směr centrum, při řízení uvedeného vozidla překročil nejvyšší dovolenou rychlost v obci 50 km/h, když mu byla po odečtu odchylky měřicího zařízení naměřena rychlost 70 km/h, čímž se nezjištěný řidič dopustil přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona o silničním provozu. Za to byla žalobci uložena pokuta ve výši 2500 Kč a povinnost náhrady nákladů správního řízení v paušální výši 1000 Kč.

[2] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce u Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci (dále jen „krajský soud“) žalobou, jíž se domáhal zrušení obou správních rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Namítal, že na výzvu k úhradě určené částky dle podle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu prvostupňovému správnímu orgánu sdělil, že vozidlo řídil on sám. Nesouhlasil s tím, že neuvedl jméno, adresu a bližší identifikaci řidiče. Pokud správnímu orgánu nebyla jeho totožnost jasná a něco mu bránilo v zahájení řízení o přestupku s řidičem vozidla, měl jej písemně vyzvat k doplnění údajů. Prvostupňový správní orgán tedy neučinil nezbytné kroky ke zjištění skutečného pachatele přestupku a nesplnil zákonné podmínky pro zahájení řízení o přestupku provozovatele vozidla.

Rozsudek krajského soudu

[3] Krajský soud podanou žalobu rozsudkem ze dne 2. 7. 2020, č. j. 72 A 15/2019 – 21 (dále jen „napadený rozsudek“), zamítl. Rekapituloval, že žalobce k výzvě prvostupňového správního orgánu k úhradě určené částky nebo označení řidiče vozidla v době spáchání přestupku sdělil: „*uvedeného dne jsem předmětné motorové vozidlo řídil já*“. Následně byl předvolán k podání vysvětlení na den 17. 1. 2019; z něj se omluvil a uvedl, že nemá námítky k projednání případu v jeho nepřítomnosti, přičemž odkázal na své předchozí vyjádření. Správní orgán poté věc přestupku řidiče vozidla odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě. Soud tedy shrnul, že stěžejní otázkou je, zda prvostupňový správní orgán v souladu se zákonem odložil věc přestupku žalobce a zahájil s ním řízení jako s provozovatelem vozidla; odkázal přitom na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 4. 2019, č. j. 1 As 406/2018 - 34, a ze dne 7. 8. 2019, č. j. 6 As 115/2019 – 28.

[4] Soud předeslal, že § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu výslovně uvádí, že sdělení totožnosti řidiče vozidla se považuje za podání; pokud provozovatel takové sdělení zašle, má s ním správní orgán nakládat jako se záznamem o podaném vysvětlení. Konstatoval, že doznání žalobce ke spáchání přestupku v rámci podání vysvětlení bylo možné považovat za zcela dostatečný podklad pro zahájení přestupkového řízení vůči němu jako řidiči vozidla. Prvostupňový správní orgán přitom neměl důvod o věrohodnosti sdělení žalobce jakkoliv pochybovat, neboť se jeví jako pravděpodobné, že vozidlo v posuzované době užíval jeho provozovatel. Jiná by byla situace, kdyby provozovatel vozidla označil jako řidiče v době spáchání přestupku jinou osobu; pak by bylo namístě ještě před zahájením řízení o přestupku tuto osobu kontaktovat a vyzvat ji k podání vysvětlení.

pokračování

[5] K dostatečnému zjištění pachatele přestupku však nepostačuje vycházet pouze z podání vysvětlení žalobce učiněného před zahájením přestupkového řízení; § 137 odst. 4 správního řádu totiž uvádí, že záznam o podání vysvětlení nelze použít jako důkazní prostředek. Správní orgán tedy nemohl založit svá zjištění ohledně pachatele přestupku pouze na sdělení žalobce. Soud zdůraznil, že žalobce žádným zákonným způsobem neprokázal, že vozidlo řídil on. Podle § 51 odst. 1 věty první správního řádu přitom k provedení důkazů lze užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu; žalobce jako advokát dle soudu měl vědět, jakým způsobem mohl dosvědčit své řízení vozidla v době spáchání přestupku. Pokud se ovšem prvostupňovému správnímu orgánu v průběhu přestupkového řízení nepodařilo žalobce vyslechnout a podpořit tak zjištění plynoucí z jeho podání vysvětlení přípustnými důkazními prostředky, nemohl uznat žalobce vinným ze spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona o silničním provozu; bylo tedy třeba toto řízení zastavit a zahájit se žalobcem řízení o přestupku provozovatele vozidla.

[6] Krajský soud obecně poukázal na to, že ačkoliv zákon vychází z předpokladu, že je namístě primárně postihovat řidiče vozidla na základě subjektivní odpovědnosti, v právní úpravě je mezera, která může vést (vzhledem k tomu, že zahájení přestupkového řízení s řidičem vozidla nepřerušuje běh promlčecí doby pro přešůpek provozovatele vozidla) k tomu, že za objektivně zjištěné porušení pravidel silničního provozu nakonec nebude potrestán nikdo (řidič ani provozovatel), což nelze považovat za žádoucí situaci. Správní orgány si musí být vědomy toho, že účelem „přiznání“ provozovatele, že v době spáchání přestupku řídil své vozidlo, může být pouze snaha o zahájení řízení o přestupku řidiče, v němž pak obviněný zůstane zcela pasivní (nebo naopak aktivní v nejrůznějších obstrukcích), čímž znemožní zjištění osoby pachatele přestupku jako řidiče v procesně použitelné podobě, a v konečném důsledku způsobí marné uplynutí lhůty pro zahájení řízení o přestupku provozovatele vozidla. Pokud se provozovatel vozidla, kterým je fyzická osoba, sám označí za pachatele přestupku, vyvolává to samo o sobě podezření o účelovosti takového jednání, neboť uvedený postup nedává valný smysl – v přestupkovém řízení totiž může být uložena pokuta vyšší, nadto podle typu přestupku může mít odsuzující rozhodnutí důsledek v podobě záznamu bodů do registru řidičů. Správní orgány musí pečlivě vážit, zda nejde o procesní obstrukci; zda má smysl pokračovat v řízení o přestupku řidiče, nebo je namístě je zastavit a zahájit řízení o přestupku provozovatele vozidla předtím, než uplyne promlčecí doba.

[7] Správní orgány dle soudu nesprávně uvedly, že nebylo možno označeného řidiče identifikovat. Postačilo pouhé nahlédnutí do veřejné databáze ekonomických subjektů ARES, kde je uvedeno rodné číslo žalobce jako součást DIČ. V případě jeho pasivity jej však i tak nemohly uznat vinným jako řidiče vozidla. Soud nespátroval v daném případě smysl v tom, aby prvostupňový správní orgán činil rozsáhlé, zcela neobvyklé šetření, zda žalobce mohl vozidlo osobně řídit. Z fotografie vozidla není patrná totožnost řidiče a provádět dokazování u bagatelních přestupků v rozsahu šetření závažné trestné činnosti nebylo jistě úmyslem zákonodárce; tím spíše, když je zde institut přestupku provozovatele vozidla.

II. Kasační stížnost a vyjádření k ní

II.1 Kasační stížnost žalobce

[8] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, ve které navrhl napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení. Poukázal na to, že v podaném vysvětlení prvostupňovému správnímu orgánu oznámil, že v inkriminované době řídil vozidlo on sám. Tvrdí, že toto jeho doznání k řízení vozidla bylo možné považovat za zcela dostatečný podklad pro zahájení přestupkového řízení s ním jako řidičem. Správní orgán neměl důvod o věrohodnosti jeho sdělení jakkoliv pochybovat; je dle něj totiž více než pravděpodobné, že provozovatel vozidla jej také sám užívá. Jeho jméno, příjmení i bydliště správní orgán znal, což vyplývá např. z výzvy ze dne 20. 12. 2018; rodné číslo si mohl zjistit sám ze systému ARES. Krajský soud přitom neosvětlil, jak mohlo jeho nedostavení se na předvolání k podání vysvětlení zmařit zahájení řízení o přestupku řidiče vozidla. Z předvolání se omluvil proto, že bylo-li jeho účelem sdělení skutečností potřebných při šetření osoby řidiče, mohl správní orgán v zájmu hospodárnosti řízení na něj učinit jednoduchý písemný dotaz.

[9] Zdůraznil, že podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu má provozovatel vozidla ve vztahu k řidiči oznamovací právo, nikoli důkazní povinnost. Jestliže tedy správní orgán vůbec nezahájil řízení o přestupku řidiče, ač mu v tom nic nebránilo, pak otázka důkazního řízení ztrácí na významu. Nepovažuje přitom za přesvědčivé, že krajský soud (přestože připustil, že jeho identifikační údaje si mohl správní orgán bez problému zjistit sám) mu zároveň vytknul pasivitu v řízení spočívající v nedostavení se k podání vysvětlení.

[10] Krajským soudem poukazované rozsudky Nejvyššího správního soudu dle stěžovatele na jeho případ nedopadají. Daná rozhodnutí totiž řeší situaci, kdy se provozovatel vozidla omezil na podání vysvětlení, že vozidlo řídil on sám, a následně v řízení o přestupku zůstal nečinný; k tomu Nejvyšší správní soud uzavřel, že jej nelze uznat vinným přestupkem toliko na základě jeho vysvětlení. Za takového stavu věci je dle stěžovatele skutečně namísto řízení o přestupku řidiče zastavit a zahájit řízení o správním deliktu provozovatele vozidla. To ovšem nenastalo v řešeném případě, kdy řízení o přestupku správní orgán ani nezahájil, neboť zastával názor, že nezná identifikační údaje řidiče. Stěžovatelovo (čili řidičovo) jméno, příjmení a bydliště však správně uvedl ve výzvě ze dne 20. 12. 2018; rodné číslo si pak mohl obstarat vlastním zjištěním. Stěžovatel tedy postrádá úvahu o tom, jaké další identifikační údaje k zahájení přestupkového řízení správní orgán ještě potřeboval. Jeho nedostavení se k podání vysvětlení přitom nebylo způsobilé identifikaci řidiče zmařit, když správní orgán všemi potřebnými údaji o řidiči již disponoval nebo disponovat mohl.

II.2 Vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti

[11] Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že kasační stížnost považuje za nedůvodnou, a odkázal na správní rozhodnutí. Argumentace stěžovatele je podle něho v rozporu se správním spisem. Prvostupňový správní orgán jej předvolal s dostatečným předstihem k podání vysvětlení, ke kterému se nedostavil; vysvětlení přitom požadoval z důvodu

pokračování

potřeby sdělení skutečnosti potřebné při šetření přestupku a osoby řidiče. Pokud stěžovatel svou strategií znemožnil ztotožnění řidiče, nemůže to klást k tíži správním orgánům; písemně totiž neuvedl potřebné identifikační údaje k jednoznačnému určení osoby řidiče, které si správní orgán z běžně dostupných evidencí nemůže zjistit.

II.3 Replika stěžovatele

[12] Stěžovatel v replice zopakoval argumentaci uvedenou již v kasační stížnosti. Znova akcentoval především to, že správní orgán neměl o věrohodnosti jeho oznámení, že vozidlo v inkriminované době řídil on sám, důvod pochybovat. Žádné kroky směrem k zjištění osoby řidiče činit nemusel, neboť jeho jméno, příjmení i bydliště znal, rodné číslo si pak mohl jednoduše zjistit z informačního systému. Z tohoto důvodu nemohla jeho neúčast na podání vysvětlení představovat překážku pro zahájení přestupkového řízení.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval posouzením, zda byly splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, vůči němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, stěžovatel sám má vysokoškolské právnické vzdělání dle § 105 odst. 2 s. ř. s. a jsou splněny i obsahové náležitosti stížnosti dle § 106 s. ř. s.

[14] Nejvyšší správní soud zkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a přípustně uplatněných důvodů. Stěžovatel uplatnil kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[15] Kasační stížnost je důvodná.

[16] Nejvyšší správní soud předesílá, že odůvodnění napadeného rozsudku je do značné míry toliko nekoherentním kompilátem dvou rozhodnutí zdejšího soudu; jeho odst. [18] – [22] odpovídají odst. [16] a [18] – [21] rozsudku NSS ze dne 10. 4. 2019, č. j. 1 As 406/2018 – 34, odst. [24] – [26] pak odpovídají odst. [18] – [19] rozsudku NSS ze dne 7. 8. 2019, č. j. 6 As 115/2019 – 28. Nutno přitom zdůraznit, že odkazované rozsudky se týkaly odlišné situace, neboť v obou případech po sdělení provozovatele, že vozidlo řídil on sám, bylo s ním jakožto s řidičem zahájeno řízení o přestupku; v rámci tohoto řízení byl řidič (pouze na základě jím učiněného sdělení k výzvě dle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu) uznán vinným, což nebylo akceptováno, neboť záznam o podání vysvětlení nelze použít jako důkazní prostředek. V nyní posuzované věci však na základě sdělení stěžovatele, že vozidlo v předmětnou dobu řídil on sám, nebylo vůbec správní řízení s řidičem vozidla zahájeno.

[17] Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 4. 2019, č. j. 1 As 406/2018 – 34, je podstatné (což převzal i krajský soud), že „je třeba doznání stěžovatele ke spáchání přestupku v rámci podání vysvětlení považovat za zcela dostatečný podklad pro zahájení přestupkového řízení vůči stěžovateli jako řidiči vozidla. Správní orgán I. stupně neměl důvod o věrohodnosti sdělení stěžovatele jakkoliv pochybovat, neboť se jeví jako pravděpodobné, že

vozidlo v posuzované době užíval jeho provozovatel. Jiná by ovšem byla situace, v níž by provozovatel vozidla označil jako řidiče v době spáchání přestupku jinou osobu. Pak by bylo namístě ještě před zahájením řízení o přestupku tuto osobu kontaktovat a vyzvat ji k podání vysvětlení, a pokud by tato osoba nebyla kontaktní, případně by podání vysvětlení odmítla, správní orgán by řízení proti takové osobě odložil a zahájil řízení o přestupku provozovatele vozidla.“ Prvostupňový správní orgán znal základní identifikační údaje stěžovatele z registru provozovatelů vozidel (jméno, příjmení, adresu a identifikační číslo); na základě těchto údajů mu ostatně doručoval jak výzvu dle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu ze dne 19. 11. 2018, č. j. MEST 97871/2018, tak výzvu k podání vysvětlení ze dne 20. 12. 2018, č. j. MEST 113236/2018, a to obě do jeho datové schránky, kterou zjevně jednoznačně rozeznal. Na tyto výzvy reagoval stěžovatel přípisy ze dne 26. 11. 2018 (sdělení řidiče vozidla) a ze dne 2. 1. 2019 (omluva z podání vysvětlení); v obou přitom v záhlaví uvedl své jméno, příjmení, adresu, identifikační číslo a ID datové schránky, které jsou shodné s těmi, jež byly správnímu orgánu známe z registru. Prvostupňový správní orgán v rozhodnutí uvedl, že „nebylo možné dostatečně identifikovat osobu řidiče jako konkrétní fyzickou osobu a tuto řádně poučit“. Žalovaný pak v napadeném rozhodnutí konstatoval, že „údaji umožňujícími identifikaci fyzické osoby se rozumí jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu, popřípadě jiný údaj podle zvláštního zákona. Správnímu orgánu není umožněno z běžně dostupných evidencí totožnost osoby bez uvedení data narození zjistit ani ověřit a nebylo tedy možné učinit ani další úkony směřující k zahájení řízení o přestupku řidiče vozidla.“ Této argumentaci krajský soud nepřisvědčil, když v napadeném rozsudku naznal, že „správní orgány nesprávně uvedly, že nelze označeného řidiče identifikovat. Postačilo pouhé nahlédnutí do veřejné databáze ekonomických subjektů (ARES, http://www.info.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz, kde je uvedeno rodné číslo žalobce jako součást DIČ).“ Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem ztotožňuje. Dodává, že prvostupňový správní orgán ve výzvě ze dne 20. 12. 2018 neuvedl, jaké konkrétní údaje o osobě řidiče považuje za nezbytné ještě zjistit; vyslovil toliko, že se jedná o „podání vysvětlení k prověření došlého oznámení o přestupku“. Absentující identifikační údaj nepopsal ani v prvostupňovém rozhodnutí, z napadeného rozhodnutí žalovaného pak lze toliko nepřímou dovést, že postrádal datum narození. Poté, co se stěžovatel po řádně zaslané omluvě nedostavil k prvostupňovému správnímu orgánu k podání vysvětlení, nezaslal mu tento ani výzvu k písemnému sdělení chybějících údajů o řidiči vozidla (např. data narození), nýbrž bez jakéhokoli dalšího kontaktování stěžovatele odložil věc přestupku řidiče vozidla a zahájil řízení o odpovědnosti jeho provozovatele. Je přitom zároveň nezbytné v dané věci patřičně reflektovat, že stěžovatel k jemu adresované výzvě správního orgánu označil za řidiče sám sebe, přičemž ten jej již v daném okamžiku nutně musel mít za jednoznačně identifikovanou konkrétní fyzickou (byť podnikající) osobu; jakkoli je postavení provozovatele a řidiče vozidla odlišné, o identitě této jediné fyzické osoby nemohl mít správní orgán racionálních pochybností. Nelze tedy akceptovat závěr, že prvostupňový správní orgán v projednávané věci nemohl identifikovat osobu řidiče, neboť se nedozvěděl skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě (srov. usnesení o odložení věci ze dne 22. 1. 2019, č. j. MEST 7372/2019); měl proto se stěžovatelem zahájit řízení o přestupku řidiče vozidla.

[18] Další, zcela odlišnou, otázkou samozřejmě je, zdali by se správnímu orgánu podařilo v takovémto přestupkovém řízení zajistit dostatek důkazů k tomu, aby stěžovatele mohl shledat vinným. Krajský soud sice správně poukázal na to, že pouhé

pokračování

podání vysvětlení provozovatele vozidla sdělující údajného řidiče, které nelze považovat za důkaz, není dostatečné; převzal však bez dalšího do napadeného rozsudku s touto problematikou související argumentaci rozsudků NSS, která se však týkala již zahájených řízení o přestupku řidiče vozidla. Nutno přitom zdůraznit, že v rozsudku ze dne 10. 4. 2019, č. j. 1 As 406/2018 – 34, Nejvyšší správní soud vyslovil, že *„pokud se správnímu orgánu v průběhu přestupkového řízení nepodařilo stěžovatele vyslechnout a podpořit tak zjištění plynoucí z podání vysvětlení přípustnými důkazními prostředky, nemohl uznat stěžovatele vinným ze spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu. Měl tedy toto řízení v souladu s § 86 odst. 1 písm. c) přestupkového zákona zastavit a zahájit se stěžovatelem řízení o správním deliktu provozovatele vozidla dle § 125f zákona o silničním provozu.“* V rozsudku ze dne 7. 8. 2019, č. j. 6 As 115/2019 – 28, pak zdejší soud uvedl, že *„v situacích, kdy provozovatel vozidla sám sebe označí za řidiče a v zahájeném řízení o přestupku řidiče zůstane zcela pasivní, tedy správní orgány budou muset pečlivě vážit, zda nejde o procesní obstrukci, zda má smysl pokračovat v řízení o přestupku řidiče, nebo je namíste je zastavit a zahájit řízení o přestupku provozovatele vozidla předtím, než uplyne promlčecí doba. Případná úvaha správního orgánu o neúčelnosti vedení řízení o přestupku řidiče se pak bude muset odrazit v odůvodnění rozhodnutí o přestupku provozovatele vozidla, aby bylo možné přezkoumat, zda byly učiněny všechny rozumné kroky ke zjištění řidiče vozidla.“* Krajský soud v přezkoumávané věci nemohl předjímat, jak by se stěžovatel zachoval v rámci řízení o přestupku řidiče vozidla, které mělo být zahájeno (viz shora); zdali by zůstal zcela pasivní, v důsledku čehož by se správnímu orgánu nepodařilo zajistit žádné použitelné důkazní prostředky k uznání jeho viny, či nikoliv. Soud tedy věc nesprávně posoudil, když dospěl k závěru, že přestupkové řízení s řidičem nemuselo být vůbec zahájeno, neboť by v něm stejně nemohl být uznán vinným; tento úsudek je zcela spekulativní. Teprve v probíhajícím řízení o přestupku řidiče vozidla by mohla nastat situace předestřená v citovaných rozhodnutích kasačního soudu (a převzatá krajským soudem do napadeného rozsudku); až pak by v případě nedostatku důkazů bylo skutečně namíste postupovat dle výše nastíněného, tedy dle okolností daného případu dostatečně závčas předmětné řízení zastavit, aby ještě mohlo (s ohledem na běžící promlčecí dobu) proběhnout i sekundární řízení o odpovědnosti provozovatele vozidla.

[19] Závěrem Nejvyšší správní soud podotýká, že by nelze vyloučit, že postup stěžovatele (označení sebe sama jako řidiče vozidla) mohl teoreticky být jím zamýšlenou procesní strategií, nutno konstatovat, že se v projednávaném případě rozhodně nejde o zjevně obstrukční případ, jak o tom hovoří rozsudek NSS ze dne 7. 8. 2019, č. j. 6 As 115/2019 – 28. Nejedná se totiž o „koncept“, kdy je provozovatel vozidla zastoupen obecným zmocněncem opakovaně vystupujícím v typově podobných případech, jež za něj činí vždy toliko blanketní podání a veškeré své námitky si ponechává až do řízení o správní žalobě. Stěžovatel je advokát, jenž v celém řízení jednal sám; podal odpor i odvolání, které řádně odůvodnil, a již v nich namítal to, proti čemu následně brojil také v žalobě. Nadto je třeba též poukázat, že ani správní orgány stěžovatele nevinily ze snahy o obstrukce či zneužití práva, nýbrž toliko tvrdily, že jim nebyl znám řidič vozidla.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, a proto rozsudek krajského soudu zrušil (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Protože však již v řízení před krajským soudem byly důvody pro zrušení rozhodnutí žalovaného, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že za použití § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. současně zrušil i toto ve výroku označené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Platí přitom, že zruší-li Nejvyšší správní soud i rozhodnutí správního orgánu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je tento správní orgán vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 78 odst. 5 s. ř. s.).

[21] Nejvyšší správní soud je posledním soudem, který o věci rozhodl, proto musí určit náhradu nákladů soudního řízení. Ve vztahu k výsledku celého soudního řízení je pak nutno posuzovat procesní úspěšnost účastníků řízení. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení § 120 s. ř. s. má úspěšný žalobce právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů proti účastníkovi řízení, který úspěch ve věci neměl. Z tohoto pohledu je nutno za úspěšného účastníka považovat žalobce.

[22] Co se týče náhrady nákladů řízení, ta sestává se zaplacených soudních poplatků a z paušální náhrady účastníka, který nebyl v řízení zastoupen zástupcem podle § 137 odst. 2 občanského soudního řádu (stěžovatel totiž vystupoval svým jménem, nikoliv jako advokát) a který nedoložil výši hotových výdajů svých nebo svého jiného zástupce, a to dle vyhlášky č. 254/2015 Sb., o stanovení výše paušální náhrady pro účely rozhodování o náhradě nákladů řízení v případech podle § 151 odst. 3 občanského soudního řádu a podle § 89a exekučního řádu (dále jen „vyhláška“), aplikované přiměřeně dle § 64 s. ř. s. Stěžovatel zaplatil na soudních poplatcích částky 3000 Kč za řízení o žalobě a 5000 Kč za řízení o kasační stížnosti. V řízení přitom dle spisů krajského a Nejvyššího správního soudu učinil tři úkony ve smyslu § 1 odst. 3 vyhlášky (podání žaloby ze dne 25. 4. 2019, kasační stížnosti ze dne 23. 7. 2020 a repliky k vyjádření žalovaného ze dne 17. 9. 2020), proč mu náleží náhrada ve výši 3 x 300 Kč (§ 2 odst. 3 vyhlášky), tj. 900 Kč. Žalovaný je tedy povinen stěžovateli uhradit náklady řízení o žalobě i kasační stížnosti v celkové výši 8900 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k jeho rukám.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. června 2021

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu